

Gromada: Angiospermae (Okrytozalążkowe)

Gatunek: *Castanea sativa* (Kasztan jadalny)

Rodzina: *Fagaceae* (Bukowate)

Pochodzenie, występowanie: Europa płd-wsch., Kaukaz, Azja Mniejsza. Prawdopodobnie zdziczały w wielu krajach śródziemnomorskich (wraz z Afryką Północną).

Opis: drzewo do 30 m wysokości, o szerokiej i gęstej koronie osadzonej na niskim i grubym pniu. Młode pędy delikatnie omszone, starsze nagie, żeberkowane, ciemnobrunatne. Kora popękana, ołowianoszara i gładka, z wiekiem staje się ciemnobrązowa z podłużnymi bruzdami.

Liście: pojedyncze, opadające na zimę, ułożone naprzemianlegle, skórzaste, ciemnozielone, podłużnie lancetowate (10-25 cm na 5-8 cm), ostrokońcyste, u nasady szerokoklinowate, brzegi grubo zębate, z wierzchu nagie, od spodu wzdłuż nerwu głównego owłosione. Ogonek liściowy długości do 3 cm.

Kwiaty: rozdzielnopłciowe, męskie nektarodajne, żółte, zebrane w sztywne, kłosowate kwiatostany o długości do 35 cm; żeńskie skupione (od kilku do 25) u nasady kłosów męskich. Kwitnie w czerwcu i lipcu.

Owoce i nasiona: duże (o średnicy 2,5-3 cm), brązowe, spłaszczone orzechy, po 1-3 w zielonych okrywkach owocowych, gęsto pokrytych ostrymi i rozgałęzionymi kolcami. Dojrzałe okrywy pękają i rozpadają się na 4 części (dojrzewają w X-XI).

Wymagania, zastosowanie i ciekawostki: Kasztan jadalny sadzony jest w parkach jako drzewo ozdobne, a w ogrodach jako drzewo owocowe. Jest drzewem długowiecznym, żyjącym kilkaset lat. Nieliczne egzemplarze dożywają podobno nawet 1000 lat. Gatunek był szeroko uprawiany już w starożytności ze względu na smaczne owoce, spożywane na surowo i pieczone. Obecnie wyhodowano liczne szlachetne odmiany, zwane maronami, o dużych, smacznych owocach. Jest ceniony jako drzewo dekoracyjne ze względu na malowniczą, szeroką i gęsto ulistnioną koronę, okazałe kwiatostany i kolczaste owoce. Odporny jest na suszę i zanieczyszczenia, lecz słabo na mróz. W Polsce może być uprawiany tylko na Dolnym Śląsku i Pomorzu Zachodnim, gdzie zimy są łagodne. Wymaga żyznych, głębokich, wapiennych gleb i ciepłych, osłoniętych stanowisk. Rozmnaża się z nasion, choć odmiany szlachetne rozmnażane są wegetatywnie. Jego drewno jest wykorzystywane do wyrobu instrumentów muzycznych, w budownictwie wodnym, górnictwie i rzeźbiarstwie.

